

**Vilans förskola
Nacka kommun**

**Helena Aldén
Agneta Wessel**
v.7-8 2014

**Upplands Väsby
Sollentuna**

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
<i>Fakta om enheten</i>	4
<i>Statistik</i>	4
<i>Organisation /Ledning</i>	4
OBSERVATIONENS METOD	5
SAMMANFATTNING	6
<i>Sammanfattande slutsats</i>	6
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
Beskrivning	7
Bedömning i text	8
Bedömning enligt skala	8
<i>Utveckling och lärande/kunskaper</i>	8
Beskrivning	8
Bedömning i text	12
Bedömning enligt skala	12
<i>Ansvar och inflytande för barn/elever</i>	12
Beskrivning	12
Bedömning i text	14
Bedömning enligt skala	14
<i>Förskolechefens/Rektors ansvar</i>	14
Beskrivning	14
Bedömning i text	16
Bedömning enligt skala	16
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	17
REFERENSER	17
Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten	18

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett samarbete om utvärdering inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna och Upplands Väsby kommuner. Målet är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola.

VÅGA VISA

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas skolor

VÅGA VISA består av tre delområden:

- Observationer av pedagoger
- Självvärdering av medarbetare
- Kundundersökning till föräldrar och elever

Metoden

Observationer genomförs av skolledare och pedagoger. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- eller lektionsbesök samt intervjuer med barn, elever, personal och skolledning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metodbok styr och stödjer observatörerna i deras arbete*. Metodboken är gemensam för alla verksamheter från förskola till vuxenutbildning. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Målområden

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fem områden som följer läroplanernas målområden:

- Normer och värden.
- Utveckling och lärande/kunskaper.
- Ansvar och inflytande för barn/elever.
- Bedömning och betyg (gäller inte förskola).
- Förskolechefens/rektors ansvar.

* Metodbok och ytterligare information finns på www.nacka.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn:	Vilans förskola
Är verksamheten kommunal eller fristående? (Koncern)	Kommunal enhet
Avdelningar	9 avdelningar
Tillagningskök eller catering	Tillagningskök
Har förskolan någon profilering?	Ingen profilering
Typ av demografiskt upptagningsområde	Vilans förskola ligger i ett bostadsrättsområde med inslag av lite hyresrätter.

Statistik

Antal barn:	170 barn
Antal pedagogisk personal (heltidstjänster/årsarbetare)	29,1 årsarbetare
Antal barn/årsarbetare	5,84 barn per årsarbetare
Antal personal med förskollärarexamen (åa)	9,4 årsarbetare, dvs 32%
Förskolechef (åa)	0,5 årsarbetare
Övrig ledning (åa)	0,4 årsarbetare

Organisation /Ledning

Ledningsgrupp, pedagoggrupp	Ledningsgruppen för förskolan består av förskolechef tillsammans med förskolans 2 utvecklingspedagoger. Utvecklingspedagogerna leder nätverk med all personal i olika konstellationer. Utvecklingspedagogerna arbetar i barngrupp som bas och har 20% i uppdrag att vara utvecklingspedagoger.
Arbetslag eller liknande kring vilka barngrupper personalen är organiserad.	Förskolan består i grunden av 9 arbetslag, dvs varje avdelning är en egen arbetsgrupp. Nästa steg är att 3 avdelningar tillsammans bildar ett storarbetslag där samarbete sker både på personal- och barnnivå.

OBSERVATIONENS METOD

Förskolan besöktes under fyra dagar vecka 7, 2014. Innan observationen tar vi observatörer del av de dokument som finns att hämta på förskolans hemsida.

Vi observerar förskolan genom

- Intervju med rektor och en utvecklingspedagog
- Intervju med fyra pedagoger
- Samtal med förskolans pedagoger
- Samtal med barn
- Observation av verksamheten på samtliga nio avdelningar
- Deltagande i lunch
- Deltagande i nätverksmöte för förskolans förskollärare
- Deltagande i möte för personal på tre avdelningar

Valet av personer som intervjuats skedde helt slumpmässigt och efter pedagogernas möjlighet till att delta.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Vilans förskola är belägen i Henriksdal, Nacka kommun. Förskolan är en del av Vilans skola och skolans rektor är också förskolechef.

Förskolan har nio avdelningar, fördelade på sex avdelningar med 1-3 åringar, en avdelning med 4-åringar och två avdelningar med 4-5-åringar.

Sedan hösten 2013 finns två utvecklingspedagoger anställda på deltid. Deras främsta uppgift är att utveckla det pedagogiska arbetet för att få en enhetligare och mer sammanhållen förskola. Detta är en av förskolans starka sidor. Förskolans arbete med att levandegöra och diskutera en gemensam värdegrund med utgångspunkt från förskolans likabehandlingsplan och värdegrund är en annan stark sida, men förbättringsområden är dock att arbeta för att alla avdelningar har arbetsro och att säkerställa ett likvärdigt förhållningssätt. Lärandemiljön på de olika avdelningarna är av skiftande kvalitet och ett förbättringsområde är att se till att den blir mer genomtänkt och strukturerad för hela förskolan.

Förskolan kan utveckla användandet av modern teknik, särskilt som hjälpmedel för en enhetlig och enklare dokumentation av barnens lärprocesser. Det pågår också en diskussion om hur dokumentation och information till föräldrar ska utformas och hur den ska användas.

Starka sidor

Det pedagogiska utvecklingsarbetet för en enhetligare förskola	Förskolechefens ansvar
Pedagogernas gemensamma syn på värdegrunden	Normer och värden
Det språkutvecklande arbetet	Utveckling och lärande

Förbättringsområden

Dokumentation av barnens lärprocesser	Utveckling och lärande/ Förskolechefens ansvar
Arbetsro på alla avdelningar	Normer och värden
Användande av modern teknik i lärprocessen	Utveckling och lärande
Utforma en likvärdig lärandemiljö för alla avdelningar	Utveckling och lärande

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Vi ser att förskolans likabehandlingsplan hänger i entréhallarna på de flesta avdelningar och pedagoger berättar att den snart skall revideras. Det är en uppgift som alternerar mellan avdelningarna berättar pedagogerna. Vi frågar hur arbetet med likabehandlingsplanen syns i verksamheten och pedagogerna säger att det är ett återkommande ämne vid samlingar och om någon situation uppstått där barn blivit kränkta och ledsna. En pedagog berättar om "kompissolen" som vi ser på flera avdelningar. Den används för att beskriva hur en kompis skall vara och görs om varje år. Föräldrar har också berättat för pedagogerna att de använt kompassolen hemma när de diskuterat med sina barn om hur en god kompis skall vara.

Vi ser inget aktivt arbete med genusfrågor men pedagoger berättar att de tar upp dessa frågor när ett behov uppstår. "Tjejer kan inte bygga Lego", säger ett barn en dag berättar en pedagog. Detta blev starten till ett tema som sträckt sig över flera veckor som handlade om vad "tjejer" respektive "killar" kan och inte kan. "Killar kan inte ha rosa kläder" säger barnen också, varpå avdelningens manlige pedagog nästa dag kommer klädd i rosa, berättar pedagogerna.

Andra pedagoger berättar om hur de pratar om olika kulturer och olika traditioner, liksom om hur familjer kan se olika ut.

Förhållningssätt mellan barn och personal

Vi ser på de flesta avdelningar hur pedagogerna är närvarande vid barnens aktiviteter och att de sitter på golvet med barnen eller vid borden. Vi hör att de vuxna samtalar med barnen. Vi ser också några exempel där barn leker utan tillsyn eller närvaro av någon vuxen i ett rum. Det uppstår konflikter mellan barnen där de kränker varandra. Barnen ber sedan pedagogerna om hjälp för att lösa konflikten och vi ser att pedagogerna har svårt att få reda på vad som hänt eftersom de inte varit närvarande och barnen har svårt att förklara.

Pedagogerna bemöter barnen med respekt. Barnen har också tillit till pedagogerna och vi ser vid flera tillfällen hur de vänder sig till dem för att få stöd och hjälp.

Arbetsklimat för barn

De olika avdelningarna skiljer sig åt i fråga om arbetsro. På några avdelningar ser vi hur barnen koncentrerat leker eller arbetar med någon uppgift och pedagogerna går runt eller sitter vid barnen och pratar och stöttar. Om något barn tröttnar på sin uppgift ser vi hur pedagogerna leder barnet till någon ny aktivitet som de får välja. På en annan avdelning ser vi barn som planlöst leker eller springer runt medan alla pedagoger ägnar sig åt den grupp som har en riktad aktivitet.

Vid de samlingar som vi är med på ser vi att barnen vet vilka rutiner som gäller. Barnen sätter sig runt en matta och väntar på att pedagogerna skall börja samlingen. På en gemensam sångsamling för de yngsta barnen på tre avdelningar sitter alla barn och pedagoger i en stor ring. Några barn har föremål bakom ryggen som de visar, och så sjunger alla en sång om det föremålet.

Bedömning i text

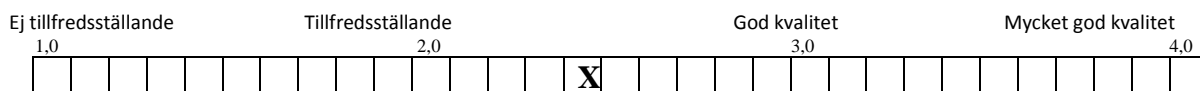
Det finns en gemensam syn på värdegrunden bland pedagogerna och på alla avdelningar arbetar personalen på olika sätt med relationer. Några avdelningar utgår ifrån kompisolen och andra diskuterar utifrån någon händelse där barnen råkat i konflikt. Det är bra att likabehandlingsplanen omarbetas varje år och att personalen har god kännedom om planens innehåll.

Det är bra att genusfrågor tas upp vid behov. Men det finns ingen särskild plan för detta arbete förutom likabehandlingsplanen som inte tar upp genusfrågan specifikt.

I huvudsak är förhållningssättet mellan pedagoger och barn respektfullt men vi ser brister där pedagoger inte är närvarande och kan handleda barnen vid konfliktlösning.

Det är oftast arbetsro på de olika avdelningarna när barnen har en styrd aktivitet eller där pedagogerna är närvarande och sitter tillsammans med barnen. På en avdelning är arbetsron skiftande.

Bedömning enligt skala

Utveckling och lärande/kunskaper

Beskrivning

Stöd till barn att bli utforskande, självständiga och nyfikna

En pedagog berättar att förskolan arbetar med projekt som bestäms utifrån barnens egna intressen och lust. Just nu arbetar några avdelningar med en naturruta i den närliggande skogen dit barnen går varje dag för att utforska och följa naturens utveckling. Vi är med när en grupp går till sin ruta och barnen letar efter skräp, lämningar efter djur, löv och stenar. Efter en liten fruktstund får barnen leka fritt i skogen och vi ser hur de samlas kring ett nedfallet träd med en ihålig stam där de fantiserar om vem som kan bo där. Pedagogen berättar att de också tagit in snö för att se vad som händer med snön.

På en annan avdelning arbetar barnen med fordon Först har de arbetat med bilar genom sagor och skapande på olika sätt. Nu gör de samma sak med tåg.

På en avdelning ser vi barn som arbetar med att göra fågelmat. De har tidigare gjort fågelholkar och vi ser också mallar av olika fåglar som barnen färglagt och satt upp på väggarna i korridorer och hall. De visar också ett tema om konst som började med ett besök på Moderna muséet.

En annan avdelning har också fåglar som tema. Pedagogerna berättar att förskolan var på ett studiebesök i Stockholm när de passerade Strömmen. Barnen blev så intresserade av alla fåglar som fanns där att detta startade arbetet.

Stöd till barn att samarbeta

Vi ser flera exempel där barnen samarbetar kring en aktivitet eller i fri lek. Vid en samling får barnen i uppgift att tillsammans räkna hur många barn som är närvarande. När ett barn glömt vilken siffra som är på tur väntar alla först på att barnet skall svara och sedan frågar ett barn ”Får vi påminna henne”? ”Ja, hjälp till”, svarar pedagogen, och barnen viskar den rätta siffran till sin kamrat.

Vid ett annat tillfälle hör vi pedagogen flera gånger säga att nu ska alla arbeta två och två för att lära sig samarbeta.

Vid ett tillfälle under arbetet med fåglar delas barnen i grupper, två och två. Sen får de varsin bild på en fågel. Tillsammans ska de genom olika böcker och iPad ta reda på vilken fågel de har på sin bild.

På idrotten i idrottshallen får barnen genom olika lekar öva på samarbete. Vi är med när en grupp leker ”tjuv och polis”.

Stöd till barn att utveckla sitt språk

På avdelningarna med 5-åringar arbetar pedagogerna med Bornholmsmodellen¹ för att stödja språkutvecklingen. Vi ser exempel från arbetet med detta. Pedagogerna visar hur de med hjälp av figurer och bilder övar rim och ramsor och vi ser också arbetsböcker som barnen har.

På alla avdelningar ser vi bokstäver uppsatta på väggarna, några gjorda av pinnar. Vi ser också fotografier där barnen ligger i former av bokstäver. Pedagogerna på en avdelning för yngre barn berättar att målet med bokstäverna är att barnen ska känna igen bokstäverna i sitt namn.

Vi hör också att de flesta pedagoger pratar med barnen om vad de gör när de sitter bredvid barnen eller medverkar i lekar och aktiviteter. Under en lästund som vi observerar hör vi barnen prata om vad de hör och de får även tillfälle att berätta om egna erfarenheter. Pedagoger styr samtalen så att alla barn får yttra sig och stödjer de barn som har svårare att säga vad de menar.

Vi ser många samlingar både ute och inne, där de sjunger. Ofta har pedagogerna sångpåsar med olika djur och figurer till varje sång.

Stöd till barn att utveckla matematiskt tänkande

Vid alla samlingar vi observerar räknar barn och pedagoger något. Många av sångerna som sjungs innehåller räkneramsor och vi hör att även många av de yngre barnen kan räkna till tre. På avdelningarnas väggar sitter också siffror uppsatta väl synliga.

---

¹ En modell för att utveckla och fördjupa barns fonologiska medvetenhet

Vi läser i verksamhetsplanen att förskolan särskilt satsar på att hos varje barn utveckla förståelse för matematik och teknik. Vi frågar pedagoger om detta och de visar hur barnen får slå en tärning och sedan hoppa så många steg som tärningen visar på små ”musmattor” som ligger på golvet.

I hallen på en av avdelningarna ser vi en beskrivning av förskolans syn på matematik och hur avdelningen vill arbeta med matematiska begrepp och färdigheter i vardagen. På några avdelningar hör vi pedagogerna prata vardagsmatematik med barnen vid till exempel fruktstunderna, då de pratar om hel, halv och fjärdedels frukt. Vid ett annat tillfälle när barnen målar pinnar hör vi pedagogen använda begrepp som *över* och *under* när de frågar var barnen målat på pinnen.

På en vakenvila så får barnen dramatisera sagan om vanten, och de räknar tillsammans varje gång ett nytt djur flyttat in i vanten.

Stöd till barn att utveckla förmågor inom naturvetenskap

På några avdelningar ser vi dokumentation i form av fotografier och beskrivande text hur barnen tagit in snö som de låtit smälta och pröva hur fort det smälter i kylskåp, i varmt vatten och i rumstemperatur.

En annan avdelning har en ”naturlåda” där de samlar föremål från naturen som de tittar på med jämna mellanrum. Förskolan har nära till olika naturområden och pedagogerna berättar att de ofta är ute och tittar på olika saker i naturen.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

De avdelningar som har barn i åldrarna 4-5 år har en läsplatta (Ipad) per avdelning. Den används för att söka information på, berättar en pedagog, och även barnen kan använda den. Ett barn visar oss avdelningens läsplatta och berättar att de får använda den enligt ett särskilt schema som pedagogerna bestämt. Varje barn får spela ett visst antal förutbestämda pedagogiska spel för att till sist själva få välja ett spel som de tycker är roligt, berättar en pedagog. Vi ser också hur några barn får använda läsplattan för att söka information om fåglar som de arbetar med.

Förskolans utvecklingspedagog säger att målet är att läsplattan i större utsträckning skall användas i dokumentationssyfte för att underlätta för pedagogerna men att detta ännu är under utprovande.

På varje avdelning finns också en stationär dator som i första hand används av pedagogerna.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

De barn som behöver särskilt stöd inkluderas i en grupp och en extra personal anställs. En pedagog berättar att beroende på vilket funktionshinder som barnet har så får alla pedagoger på avdelningen fortbildning i just det barnets särskilda behov. All ny personal informeras också om barnets behov och särskilda stöd.

Rektor berättar att om någon pedagog känner oro för något barn finns skolans psykolog, som också är förskolepsykolog, till hands för handledning och eventuell utredning.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

De barn som har annat modersmål än svenska får 20 minuters stöd i veckan av en modersmåls lärare som kommer till förskolan. Pedagoger berättar att ibland är modersmåls läraren med i verksamheten och ibland är barnet ensamt med sin lärare.

Dokumentation av barns lärande

Den pedagogiska dokumentationen är ett pågående utvecklingsområde på förskolan. Vi ser att några pedagoger har kommit i gång och börjat dokumentera lite. Mycket av dokumentationen består av foton och inte så mycket av barnens tankar, strategier och lärande. Pedagogerna berättar att de försöker återkoppla till barnen och låta barnen få diskutera dokumentationen.

Vi är med på ett möte för förskollärarna där dokumentation och hur den skall användas diskuteras. Några avdelningar dokumenterar inte alls, några dokumenterar i pärmar som används sporadiskt och en av pedagogerna berättar att barnen på avdelningen ”älskar sina pärmar”, och ofta tittar i dem.

Ingen använder dokumentationen vid utvecklingssamtalen men det händer att någon ibland plockar ut enskilda dokument för att visa föräldrarna.

Mötet bestämmer att ta upp frågan om dokumentationen och dess användningsområde nästa arbetsplatsträff.

Miljön som stöd för lärandet

Förskolan är inrymd i en mängd olika lokaler. Några avdelningar finns i skolbyggnadens klassrum. En avdelning är inrymd i lokaler som förr disponerades av en barnvårdscentral och ytterligare avdelningar finns i en paviljong, byggd för ändamålet, på skolans område. Innergårdarna är små men tillgång till natur och lekplatser finns i närområdet. Förskolan använder ofta den närliggande skogen för sina utevistelser.

Tillgången till åldersanpassat material ser olika ut på avdelningarna. Några avdelningar har en genomtänkt miljö som är inbjudande och lättillgänglig för barnen. En del avdelningar har barnens lekmaterial i svarta ogenomskinliga lådor vilket gör att det är svårt att se vad som erbjuds. Några rum är inredda så att det är svårt att se för barnen vad rummet ska användas till. I ett mycket litet rum som barnen leker i finns madrasser, bord, stolar och hyllor och en leksaksspis utställda utan någon synlig tanke på hur rummet skall användas.

Vi ser en ateljé fylld med föremål som hindrar barnen att använda rummet för skapande verksamhet.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Förskolan har inga förskollärostudenter på praktik men tar emot praktikanter från gymnasieskolan, berättar rektor.

Under vår observation åker några av de äldre barnen till Kungsträdgården för att åka skridskor och vi ser också bilder från andra tillfällen då barnen varit i Stockholm på andra aktiviteter.

Bedömning i text

På förskolan får barnen många tillfällen att utforska naturen och pröva olika arbetsformer, men vi ser inte detta på alla avdelningar. Barnen uppmuntras att arbeta tillsammans i projektarbeten och aktiviteter. Pedagogerna bedriver ett medvetet språkligt utvecklingsarbete på alla avdelningar. Det finns på några avdelningar ett medvetet, systematiskt arbete för att utveckla det matematiska tänkandet.

Det är inte vanligt förekommande att modern teknik används som ett verktyg i lärandeprocessen. Ipads används ibland som sökverktyg eller för att spela spel.

Förskolan har strategier för barn i behov av särskilt stöd och anpassar sin verksamhet för dessa barn.

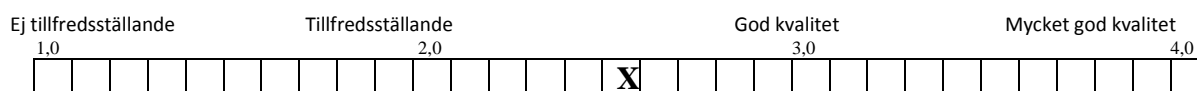
För barn med annat modersmål anpassas verksamheten delvis med stöd av modersmållärare ett tillfälle i veckan, och delvis av pedagogerna som har bra strategier för att möta barnen.

Dokumentation av lärprocesser saknas eller förekommer sporadiskt och föräldrar kan bara delvis ta del av dokumentationen vid utvecklingssamtalen.

Lärandemiljöns kvalitet skiftar mellan de olika avdelningarna. Några avdelningar har en genomtänkt och strukturerad miljö med olika sorters pedagogiskt material väl synligt och tillgängligt. Andra avdelningar är ostrukturerade och det är svårt att se materialet, och i vissa fall, vad ett rum är tänkt att användas till för aktivitet.

Närområdets möjligheter tas tillvara i verksamheten och samverkan med samhället förekommer.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för barn/elever

Beskrivning

Barns inflytande över det egna lärandet

Barnen på de avdelningar som är belägna i skolan äter lunch i skolans matsal. De yngsta barnen får sina tallrikar, bestick och glas framdukade på bordet och pedagogerna hämtar sedan mat i karotter som barnen själva får ta ur eller får hjälp att ta ur. I de flesta fall ser vi hur barnen får välja vad de vill äta och hur mycket. De äldre barnen tar själva mat från bardisken som är höj- och sänkbar. Pedagogerna övervakar och hjälper till när det behövs. Vi ser också exempel på att pedagoger lägger upp mat på barnens tallrik utan att först fråga vad och hur mycket mat barnet vill ha.

I paviljongen äter barnen på avdelningarna. Pedagogen ställer fram tallrikar, glas och bestick på borden och på en avdelning ser vi också hur barnen själva hämtar sin mat från en liten buffé mitt i rummet. På en annan avdelning tar barnen själva mat ifrån karotter som står på borden. Barnen skrapar själva sin tallrik och ställer den på en vagn som sedan hämtas av personal.

De flesta yngre barn sover efter lunch och de äldre barnen som inte sover har ”vakenvila”. Vi hör pedagogerna fråga vad de vill göra och barnen väljer olika aktiviteter.

När barnen ska gå ut ägnar pedagogerna mycket tid till att hjälpa många barn. Barnens hyllor i entréerna sitter högt upp vilket gör det svårt för barnen att hämta och hänga upp sina kläder själva.

Barns inflytande över verksamheten

Pedagogerna berättar att de försöker fånga upp barnens intressen och därefter utformar pedagogerna teman att arbeta med. Vi ser inte så många exempel där barnen arbetar med ett tema utan mestadels får de välja egna aktiviteter. På en avdelning arbetar barnen med fordon och pedagogerna berättar att det var barnens intresse för fordon som startade projektet. På en annan avdelning ser vi barn som arbetar med ett fågeltema och vi frågar om arbetet var ett önskemål ifrån barnen men pedagogerna berättar att de planerar teman för gruppen.

När barnen väljer själva ser vi att de ofta söker sig till bygg- och konstruktionshörnor eller utrymmen där de kan leka i grupp och leka fantasilekar. På en avdelning leker pojkarna för sig och jagar varandra eller leker med bilar och flickorna sitter runt ett bord och klipper och klistrar.

Vi ser på några avdelningar ”aktivitetstavlor” med sex olika aktiviteter att välja mellan. Vi ser inte att dessa används i verksamheten och när vi frågar pedagogerna säger de att de inte använt dem så mycket ännu, men att det är en planerad verksamhet för att barnen ska få möjlighet att påverka sin dag.

Demokratiska arbetsformer

Förskolan har inget barnråd. En pedagog säger att de hela tiden arbetar med demokratiska arbetsformer så att barnen kan bli delaktiga i arbetet. Vi ser dock inga exempel där pedagoger och barn diskuterar för att komma fram till gemensamma beslut. Vid en samling hör vi pedagogerna fråga om barnen vill fortsätta med samlingen och när de flesta säger ja fortsätter samlingen trots att några barn tröttnat och gör andra saker.

Vid ett annat tillfälle får barnen välja i vilken ordning de vill att aktiviteterna vid samlingen ska ske.

Samverkan med föräldrar

Rektor berättar att förskolan har ett föräldraforum som har möte ungefär en gång i månaden. I forumet ingår föräldrar, pedagog från varje avdelning, utvecklingspedagog och rektor. Vi tar del av protokoll från föräldraforum. Vi läser att frågor som tas upp handlar om miljö, både ute och inne, maten och personaltillsättningar.

Bedömning i text

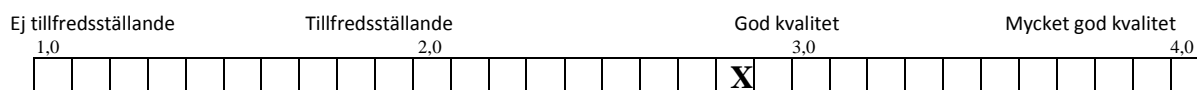
De barn som ges möjlighet att välja mat och portionsstorlekar får ta ansvar och har även inflytande över sitt handlande, men vi bedömer att alla inte får den möjligheten.

Det finns exempel på att barnens intressen tas tillvara och vi ser det i arbetet med fåglar och fordon på några avdelningar. På andra avdelningar har barnen mindre inflytande över sitt lärande och vi bedömer att de kan ges mer möjlighet att få inflytande över planering, arbetsätt och innehåll.

Barnen väljer i hög grad sina egna aktiviteter och vad de vill leka med under dagarna, men det saknas organiserade demokratiska forum för inflytande.

Det finns viss möjlighet för föräldrar, via föräldraforum, att påverka utveckling och innehåll i verksamheten.

Bedömning enligt skala

Förskolechefens/Rektors ansvar

Beskrivning

Hur förskolechef/rektor leder den pedagogiska verksamheten

Rektor på skolan är också förskolechef. Rektor säger att han brinner för förskolefrågorna. I verksamhetsplanen läser vi att förskolans fokus detta år ligger på att utveckla pedagogisk dokumentation. Vi ser att detta arbete har påbörjats.

Han utgår ifrån gällande styrdokument och Nacka kommuns inriktningsmål i sitt arbete, berättar han. Det pedagogiska ansvaret vilar på två utvecklingspedagoger vars tjänster inrättades i början av läsåret. Utvecklingspedagogerna arbetar 80% i barngrupp och resterande 20% med sitt uppdrag. Deras uppgift är att samordna arbetet på de olika avdelningarna så att målet "en förskola" uppnås. Rektor berättar att förskolan succesivt växt och inlemmats i skolans lokaler och att de till slut fick bygga en paviljong för de tre senaste avdelningarna. Detta har gjort att några pedagoger har varit länge på förskolan, andra är nya och detta har gjort det nödvändigt att försöka hitta en gemensam linje. Varje vecka har rektor möte med utvecklingspedagogerna. Då diskuteras gemensamma frågor som tagits upp på de olika avdelningsmötena och strategier för fortsatt utveckling, säger rektor vidare.

En gång i veckan leder utvecklingspedagogerna ett "nätverksmöte" med en pedagog från varje avdelning där aktuella frågor och utvecklingsfrågor diskuteras. Vi deltar i ett möte med alla förskollärare och diskussionen rör dokumentation. Pedagogerna på de olika

avdelningarna har också möten med utvecklingspedagogerna och vid ett sådant möte, som vi deltar på, diskuterar de tre avdelningarna i paviljongen bland annat hur utformningen av föräldrainsformation ska se ut för att vara så homogen som möjligt för hela huset. Pedagoger vi pratar med säger att de ser utvecklingspedagogerna som sina pedagogiska ledare.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Pedagogerna på förskolan har varje vecka schemalagd tid för reflektion och utvärdering av sitt arbete. Pedagoger berättar att rektor vill att de ska utnyttja den tiden men att det är svårt

Varje år genomförs Nacka kommuns kundundersökning och pedagogernas självskattning. Varje avdelning får analysera sitt eget resultat, berättar rektor. Kundundersökningen ligger sedan till grund för förskolans gemensamma utvärdering på våren. Utvärderingarna sammanfattas sedan i skolans kvalitetsanalys. Vi läser i kvalitetsanalysen från förra året att tonvikten på årets arbete läggs på förbättrad kommunikation med föräldrar, stöd till språkutveckling och dokumentation.

I skolans årshjul ser vi att kvalitetsarbetet har en tydlig struktur.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal

Vid medarbetarsamtal som sker en gång per termin identifieras styrkor och problemområden, säger rektor. Varje pedagog har inför medarbetarsamtalet fyllt i en enkät som Nacka kommun använder för att säkra kompetensutveckling för alla medarbetare. Detta system kallas ”Koll”.² Sedan ser rektor över vad förskolan själv kan genomföra för kompetensutveckling och därefter vilka externa utbildare som kan komma ifråga.

Pedagoger berättar att de fått riktad kompetensutveckling för de barn som finns på förskolan som har en specifik sjukdom eller funktionsnedsättning. Det finns inte några individuella kompetensutvecklingsplaner säger pedagoger vi pratar med.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

När barnen på småbarnsavdelningarna skall byta till 4-5 årsavdelning får de nya kamrater, nya pedagoger och nya lokaler. Ingen särskild överlämning sker, berättar pedagogerna. Barnen är redan kända på förskolan och de känner igen pedagogerna.

5-åringarna som skall börja förskoleklass gör 3 schemalagda besök i skolan i maj månad. De har också under våren lekt med förskoleklassens barn på fritidshemmet under eftermiddagarna, säger en pedagog. Det hålls inga särskilda överlämningsmöten, utan barnen skall få börja utan att det finns några förutfattade meningar och det ligger i föräldrarnas ansvar att föra över information, fortsätter pedagogen.

Om ett barn flyttar till en annan skola så görs inga särskilda överlämningsmöten heller.

Förskolan har tillgång till skolans idrottshall där de äldre barnen har idrott med en av pedagogerna en gång i veckan. De äldre barnen har också bild i skolans bildsal tillsammans med skolans bildlärare en gång i veckan, berättar pedagoger för oss.

---

² Koll – verktyg för kompetenskartläggning och analys

Bedömning i text

Rektor har god kunskap om förskolans pedagogiska kvalitet och tillsammans med de pedagogiska utvecklingsledarna arbetar han för utveckling och tar ansvar för att kvalitén förbättras.

Förskolechefen följer upp, utvärderar och utvecklar verksamheten systematiskt och kontinuerligt. På varje avdelning gör pedagogerna en analys av sitt eget resultat. Föräldrar ges via kundundersökningen möjlighet att delta i arbetet. Kvalitetsarbetet dokumenteras och följs upp.

Personalen får kompetensutveckling som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter och som är tydligt kopplad till verksamhetens behov.

Det finns fungerande samverkan mellan förskola och förskoleklass på skolan men ingen överföring av information om barn med särskilda behov. Det saknas rutiner för övergångar till andra skolor. För övergångar inom förskolan saknas rutiner.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

Finns ingen tillgänglig för jämförelse

REFERENSER

Dokument för inskolningssamtal
Dokument inför utvecklingssamtal
Förskolans hemsida
Förskolans värdegrund
Kvalitetsanalys för Vilans förskola
Likabehandlingsplan för Vilans förskola
Lpfö 98
Protokoll föräldraforum
Verksamhetsplan
Våga Visa bedömningsmatris
Våga Visa metodbok

Kommentar från förskolans -ledning till observationsrapporten

Förskolans arbete med observationsrapporten

Vi startade med att förskolechefen och förskolans två utvecklingspedagoger gick igenom rapporten och reflekterade över den.

Vi beslutade att vi skulle ägna en halv planeringsdag åt att analysera resultatet tillsammans med alla pedagoger på förskolan. Inför detta hade ledningsgruppen på förskolan gjort en sammanfattning där vi lyfte styrkor samt svagheter som rapporten pekade på. Vi hade diskussioner i storgrupp och i mindre grupper.

Föräldrarna har involverats genom att rapporten diskuterats på de Föräldraforum som förskolechefen har med föräldrarepresentanter.

Rapporten har använts vid skrivandet av kvalitetsanalysen. Utifrån kvalitetsanalysen har vi även reviderat vår verksamhetsplan

Barnen har blivit involverade i rapporten genom att vi har börjat arbeta med bland annat tillgängligheten som det skrivs om i rapporten.

Kommentar till observationens resultat

Vi känner igen oss en hel del i de resultat som rapporten pekar på. Vi ser IKT-användande på förskolan i barnens lärprocesser som ett utvecklingsområde vilket vi fick bekräftat i rapporten. Vi känner igen och är stolta över förskolans språkutvecklande arbetssätt, modersmål och framförallt engagerade pedagoger.

Enligt rapporten finns inte arbetsro på förskolans samtliga avdelningar. Rapporten lyfte en brist i likabehandlingsarbetet då observatörerna upplevde att det fanns avdelningar där pedagoger ej var närvarande och därmed hade svårt att hjälpa barnen att tränas i konfliktlösning. Detta tar vi på stort allvar och vill utveckla.

I rapporten lyfts avsaknad av genustänk, vilket vi inte riktigt håller med om. Vi reflekterar kring att resultatet för en hel förskola baserat på observation och intervju av enskilda medarbetare kan bli lite orättvist. Vi tar ändå till oss det då vi är medvetna om att förskolans avdelningar ännu inte arbetar helt lika.

När det gäller dokumentation av barnens lärprocesser ansåg observatörerna att det var mer foton än barnens tankar. Vi håller inte helt med men vi är medvetna om att några avdelningar har varit mer framåt med sitt dokumentationsarbete än andra.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Vi har ett pågående pedagogiskt utvecklingsarbete för att få en jämn kvalitet och en enhetlig förskola för alla barn varje dag. Nyligen (för ett år sedan) tillsattes två utvecklingspedagoger. Vi har under året utökat andelen förskollärare på förskolan. Vi arbetar fram en samordning där vi erbjuder likvärdig förskoleverksamhet för alla barn.

När observation ägde rum, befann sig förskolans nio avdelningar på tre olika platser. Nu har sex avdelningar flyttat ihop i ett hus. Detta skapar utökat utrymme för likvärdighet, exempelvis hur vi utformar barnens lek- och lärmiljöer. Vi håller just nu på att ta fram aktivitetsrum som tydligt ska visa vad barnen kan och får göra. Ett rum för matematik och teknik, ett rum för språk och kommunikation, ett rum för rörelse, motorik och drama samt ett rum för restaurang och ateljé.

Vi har en aktiv diskussion om hur vi tänker kring dokumentation. Vi strävar efter att utöka förskolans pedagogiska dokumentation som en del i det enhetliga pedagogiska utvecklingsarbetet. Vilans förskola är i förändring där vi lämnar ett portfoliotänk för att ägna oss åt pedagogisk dokumentation.

Vid årets revidering av förskolans likabehandlingsplan och arbetsplan mot kränkande behandling tar vi fasta på vad rapporten från "Våga visa" lyfte, närvarande pedagoger ska vara en självklarhet.

Sammanfattningsvis var det både givande och intressant att få ta del av rapporten från observatörerna.

Nacka 2014-09-05

Christer Svensson Förskolechef

